

KOLOZSVÁRI

KÖZLÖNY.

POLITIKAI, TUDOMÁNYOS ES SZÉPIRODALMI LAP.

A „Kolozsvári Közlöny“ megjelenik minden Vasárnap és Csütörtökön reggel.

Szerkesztési szállítás:

piacz-sor, Dietrich-ház 277 sz. a hová a lapot illető küldemények, u. m. dolgozatok, hirdetések, a szerkesztőségnek szánt nyomtatványok példányai, s a reklamatikai utasítandók. Bérmentelen leveleket csak rendes dolgozóitársainktól fogadunk el. Közre nem bocsátható közleményeket nem teszünk félre, hanem elvetjük.

A „Kolozsvári Közlöny“-re előfizethet minden cs. kir. postahivatalnál, Kolozsvárt Stein János ur középüctzei könyvkereskedésében, hová a posta által küldendő pénzes levelek is címezendők. Előfizetési ár postai szétküldéssel vagy házhoz kihordással: negyed évre 2 ft 40 kr. fél évre 5 ft egész évre 10 ft. p. p.

Hirdetések:

negyszer hasábozott sorát 4 ezüst krajczárért, irodalmiakat 2 krért közöljük.

A „KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY“ folyó évi ápril. 1-jén kezdve hetenként háromszor, a mostani nagy ivértben és csinosabb betűkkel nyomva, fog megjelenni. Előfizetési ára kihordással vagy postai szétküldéssel negyedévre 3 ft. p. p. fél évre 6 ft. p. p. Az előfizetési pénzek „Stein János ur kolozsvári könyvkereskedésébe“ bérmentesen küldendők be.

Azon t. előfizetők, a kik egész vagy fél évre fizettek elő, a már beküldött díjért fogják e lapokat kapni.

Közlemény az erdélyi muzeum-egyleti ajánlatok iránt.

XXIV. *)

- 968.) B. Bánffy Albert 2000 p. ft. urbéri pap.
- 969.) Gr. Lázár Kálmán egy török pistolyt, egy római pecsétnyomót és 200 p. ft. urbéri pap.
- 970.) Gr. Lázár Kálmán 100 p. ft.
- 971.) Zeyk Sándor ur 500 p. ft. urbéri pap.
- 972.) Özv. Simén Györgyné úraszonny 100 p. ft. urbéri pap.
- 973.) Simén György ur egy antik szütyelöt és egyszer mind. 50 p. ft. urbéri pap.
- 974.) Özv. gr. Lázár Benedekné két rendes részvényt 10 p. ft.
- 975.) Özv. Zeyk Jánosné két rendes részvényt 10 „
- 976.) Gr. Lázár Johanna egy r. r. 5 „
- 977.) Gr. Kún Farkas egyszer mindenkorra 50 ft. urbéri pap.
- 978.) Kovács Lajos szászsebesi postamester ur egy rendes részv. 5 ft. p.
- 979.) Sárosi László ur 21 dr. ezüst, 9 dr. rézpénzt két dr. oláhországi parát és egy rendes részvényt 5 ft. p.
- 980.) Bayka József ur egy r. r. 5 „
- 981.) Hollaki Ágnes egy r. r. 5 „
- 982.) Székely Elek ur, gazdatiszt egyszer mindenkorra 5 „
- 983.) Halmágyi László ur egy r. r. 5 „
- 984.) Ince Károly ur 8 dr. régi érdekes levelet, könyveket, 30 dr. régi pénzt, 7 dr. vegyes régiséget, 8 dr. természeti ritkaságot. 985.) Fangh István cs. kir. bányaigazgató ur egy rendes r. 5 „
- 986.) Széles Dénes ur, bányatiszt egy rendes r. 5 „
- 987.) Weiss Tádé ur, bányatiszt egy rendes részvényt 5 „
- 988.) Decáni Ernő ur, bányatiszt egy rendes részvényt 5 „
- 989.) Henzely József ur egy r. r. 5 „
- 990.) Oblatek Ferencz ur egy r. r. 5 „
- 991.) Ferenczy Mihály ur, kereskedő egy rendes r. 5 „
- 992.) Basa István ur egy r. r. 5 „
- 993.) Jenei István ur egy dr. ezüst érmet és egy rendes részv. 5 „
- 994.) Nagy Leopold ur 20 dr. könyvet és egy rendes részvényt 5 „
- 995.) Constantin Cuman egy r. r. 5 „
- 996.) Képes Ferencz ur egy r. r. 5 „
- 997.) Szabó László ur egy r. r. 5 „
- 998.) Tobiás Sándor ur egy r. r. 5 „
- 999.) Tucsik és Bogdán egy r. r. 5 „
- 1000.) Csiki Antal ur egy r. r. 5 „
- 1001.) Bonyhai Ferencz ur egy r. r. 5 „
- 1002.) Moldován Miklós ur egy r. r. 5 „
- 1003.) Elek László ur egy r. r. 5 „
- 1004.) Tobiás Sándor görög egy eszperest ur egy rendes részv. 5 „
- 1005.) Schedel Rudolf ur 1 r. r. 5 „
- 1006.) Nagy Ignác ur egy r. r. 5 „
- 1007.) Herrmann Mátyás ur 1 r. r. 5 „
- 1008.) Dr. Boér László ur 1 r. r. 5 „
- 1009.) Özv. Váradi Józsefné 1 r. r. 5 „
- 1010.) Remetei József, gyógyszerész egy rendes részvényt 5 „

*) A közelebbi közlemény 927 tételszáma így igazítandó: Reich Károly; ugy az első hasáb 4 sorában alulról érdekei helyett érdemei olvassandó.

- 1011.) Dr. Szentpéteri János ur egy rendes részvényt 5 „
- 1012.) Ifj. Winkler János ur 1 r. r. 5 „
- 1013.) Végh János orvos ur 1 r. r. 5 „
- 1014.) Fiban Károly orvos ur 1 r. r. 5 „
- 1015.) Miski Sámuel ur 1 r. r. 5 „
- 1016.) Rákosi István ur 1 r. r. 5 „
- 1017.) Rákosi Lajos ur 1 r. r. 5 „
- 1018.) Diószegi Lajos ur 10 dr. ezüst, 1 dr. réz érmet, 2 dr. ametiszt jegezet, 1 római viaszlablát és egy rendes r. 5 „
- 1019.) Gelei József ur 1 r. r. 5 „
- 1020.) Rácz Károly ur négy dr. könyvet, 6 dr. ásványt és egy r. r. 5 „
- 1021.) Wánca József ur 1 r. r. 5 „
- 1022.) Arkosi Károly ur 7 dr. ezüst, 11 dr. réz érmet és egy r. r. 5 „
- 1023.) Vajda Ignác plebánus és címzetes kanonok ur 3 dr. ezüst, 3 dr. réz római érmet és egyszer mindenkorra 2 „
- 1024.) Ifj. Györfi Mihály ur feles könyvet, földabroszt, régi arany-ezüst és réz-érmekeket és egy rendes r. 5 „
- 1025.) Krisán József évenként 2 „
- 1026.) Székely Sámuel ur évenként 2 „

(Folytatása következik.)

Szózat a jogtanulás és jogügyletek érdekében az erdélyi magyarságot illetőleg.

II.

Az imént rajzolt állapot csak átmeneti, geniusunkkal ellenkező, jogéletünkre zsihasztólág ható, tehát így nem maradhat. Már az is kár, hogy eddig is sem a hírlapok, sem egyes tekintélyes honfiak e körülményt figyelemre, nem méltatták, rajta segíteni nem kívántak, vagy legalább a szükséges előlépeket meg nem tették.

Ismélem, ennek nem tanácsos így maradni. Ismét el kell foglalnunk mindazon tért, hol a magyar szellem munkássága cselekvésre anyagot talál, hol a nemzet életrevalósága a leghatásosabban s szellemi és anyagi érdekeinek javára fejezheti ki magát.

A jogi viszonyok intézése, ha csak a magánjogot vesszük is — mert a közjogiakat nem is kívánom érinteni — közéletünknek, társalmi viszonyainknak tetemes részét teszi. Nem illik, hogy e tekintetben öröklő gyámság alatt legyünk. Lenni kell saját ügyvédeknek, jogtudósoknak. Nincs rendén, hogy az erdélyi magyar talentumának egyik legfényesebb oldalát — joga és igazsága védelmére kiváló hivatottságát — elhanyagolja. Lenni kell saját jogiróknak, a legfelsőbb nyiltparancsokat magyarázó könyveinknek, vagy pedig a már létezőket magyarhoni testvéreinktől és másoktól kell megszereznünk s tanulmányoznunk. Pártoljuk a magyarhoni törvénytudományi és jogirodalmi műveket és lapokat. Nem illik minden kiszerű törvényes kérdésben mások tanácsára szorulni olyanoknak, kiknek régen a magyar törvények ugyszólván kis körmeikben voltak. Nem helyes, hogy mostanság a magyar ifjuság, kivált pedig a főnemesség ifju nemzedéke e törvénytudulást, s a nagykoruak a törvényolvasást oly igen mellőzik. Éppen azon okok, melyek által a forradalomra következett évek mulasztásai tán némileg igazolvák, sürgetőleg ajánlják a munkára ébredést, gondolkodásmodunknak eszélyes megigazítását. Az okos tanulás sem érületünkre, sem politikai nézeteinkre károsan nem hathat, ha önállóak vagyunk; hasznos ellenben kétségkívül adni fog. Nehogy beteljük rajtunk is, a mit Horatius a parasztról irt:

Rusticis exspectat dum defluat amnis; — at ille Labitur et labitur in omne volubilis aevum.

Nekem erős a hitem, s a néhány évvel ezelőtt e tárgyban tett együttes lépések némiképpesség is az iránt: hogy az erdélyi magyarság valláskülönbség nélkül érdekében állónak hiszi s ehez képest igyekezni fog

iskolavégzett ifjusága számára közös erővel jogakadémiát állítani. Ez szintoly szükséges egy aránylag kisebb számnak, mely nemzetünk jogérdekeit védni s irodalomban mint a törvényszékeknél minket képviselni elegendő legyen, mint a vallás, a mathesis és reálstudományok a nagyobb résznek. Míg ezzel nem bírunk, addig tanrendszerünk gépezete nem egész, nem tökéletes; az csak akkor lesz elérve, midőn ifjaink a mi iskoláinkban minden tudományokban kiképezhetik magokatsugy jöhetnek onnan ki, hogy nem kell más intézeteket meglátogatniok.

Azonban addig is a vagyonosabb szülők kötelessége iskolavégzett tehetséges fiaikat joghallgatni Pestre vagy Szebenbe küldeni, mivel ez a nemzeti életnek és munkásságnak egyik fő-fő ága, de azért is, hogy ifjaink a testvérhonbeli vagy hazai de másajku kortársaikkal — kikkel jövőjük egy, polgári sorsuk közös — jókor megismerkedni tanuljanak.

Vegyünk példát a szász atyafiaktól. Az ő lélekszámuk nem haladja meg a 200,000-et. S ime valamenynyi gymnasiumok áll s e fölött N. Szebenben jogakademiájok is van.... Állítsunk miis, az összes erdélyi magyarság egyet vagy kettőt. Erdélyben a reformatusok 300,000-en feljül, a catholicusok e számhoz közel, az unitariusok 50,000-n vannak. Nem lenne-e egyik vagy másik képes egy teljes jogakademia alapítására és fentartására? A vérengység és kézi gyben-létel idővel, bárhalassan is, valamenynyi felekezet ifjait ez intézetbe vonná.

Vegyének példát ügyvédek és jogfelügyelőink is. Ime a pár honpolgárok és más beszármazottak közül menyinyi a meggazdagodott ügyvéd, jó vagyoni állásu bíró és köztisztviselő! Hát a nyelvvel bánás nehézsége egyedül képes lenne a magyar ügyvéd régi jó hírnevét árnyékba borítani, egy Szolga János és Fülep, Moos és Nagy József fejről a koszorút letépni? Ügyvédek — bár mily nehézségekkel kell küzdeniök — fejtessenek ki oly tevékenységet az új téren, mely által megelőzőik az egykori törvénykezők mezején irányadók és tulsulyal bírók tudtak lenni.

Az iskolavégzett ifjuságnak pedig ismételve legyen ezennel ajánlva a törvénytudomány figyelembevétel. Hogy az öregek nehezen tanulják, természetes: koruk, nevelésük régi törvénytudományiok, alkotványos életök — mind mentő sőt némileg igazoló okok. Különben is az ő szereplésük már jól-rosszul beveződött, napjok lehaladóban van. A ti cselekvési időtök eltelén, hazám ifjusága! még majd fog következni, napotok még ezután jövendő felrátk nehéz munkák, nagy kötelességek várnak, előttek terhes feladat áll: egykor s ha lehet mentől előbb ujból fölfrísítése a magyar nemzet jogi életének! Vajha titeket késztetebben találna az, mint a hogyan talált és tán hagyand is minket a jelen!

Publicola.

Tordai levelek I. Minden hosszszas bévezetés nélkül, elsőben is azt mondom meg, ki vagyok én? s miért mártom az ujjamat olyan dolgba, melyhez, az igazat megvallva, nagyon keveset értek: t. i. az újságírásba. Én egyszerű tordai polgár vagyok, ki az iskolákba keveset jártam, s még kevesebbet tanultam; de abban a másik iskolában, melyet tapasztalás és élet iskolájának neveznek, akarna nem akarna, sok ragadt reám, a mit a preceptortól s a könyvekből ritkán tanul meg az ember. Tehát tudatlan, de kissé tapasztalt ember vagyok, ki a dolgok nyitjára természetes eszemmel nem egyszer tapintok reá, a miért aztán tudakosnak, domidoctusnak, s az iskolából kikerült diáktól, isten tudja, minek nem titulálnak. Mit bánom én? ép észszel, jóakarattal, meg okkal módjával, úgy látom én, mégis csak meszszebb ér az ember, mint czifra szavakkal, s

akármennyi emésztetlen tudománnyal.

Nem dicsekedem vele, de igaz, hogy ritka commissio az, melyből kihagynának, communitas tagja, s cassinói részvényes is vagyok. Nem csuda hát, ha egyegy kis qualificatio is ragadt hozzám. Ez az oka, hogy néha hozzá vetek az én paraszt eszemmel mi a bajunk, s hogy kéne azon nem üres sopánkodással, vagy keféletéssel, hanem szép és jó phlegmával, kiméletesen, okosan segíteni.

Hej! pedig nagy és sok baj emészt minket szegény tordaiakat. Ezért vállalkoztam én, ha ezen újságban nekem is szert adnak, levelező voltárnak, hogy megmondjam, miképp anynyi a mi nyomoruságunk, mint csillag az égen, vagy haszon nélkül heverő trágyadomb a tordai gardák udvarán, s hogy kéne aztán egyikén-másikán valahogy lendíteni.

Nagy bajnak tartom elsőben is azt, hogy mostanság kelletlenül többitrünk rólunk a hírlapokban. Pedig bizony jobbaknem, de rosszabbak se vagyunk magoknál. Majd minden postakocsi egyegy friss levelet hoz Tordáról. S furcsa! ezek a levelek, mint egyik varju a másikhoz, úgy hasonlítanak egymáshoz. Az ember azt hinné, vagy commissioiban faragják, vagy egy kalap alól kerülnek ki. Már én nem tördöm azzal, honnan kerülnek, sőt irtók becstelenséj s szándékát egész készséggel alá is írom, de egyenesen megvalloim, hogy azt az örökös dorgáló, falángoló hangot igen meguntam. Magamról veszek példát: a városon nincs rosszabb cseléd, mint az én házamnál. Ennek az az oka, hogy az én nőmnek reggeltől estig bé nem áll a szája. Anyjok! mondom sokszor, a mi sok csak sok, most az asag majd a seprű. A sokat a kutya is megunja. Nem tudom, jól fogom-e fel a dolgot, de én soha se üttem dobra, a mit egymásközt atyalásigosan okosan el lehetne intézni; sem azt, bár mily üdvös legyen is különben, a minek jó következéséről magamra, házamra vagy városomra nézve bizonyos nem vagyok. Vannak időtök, midőn, a példabeszéd szerint, a hallgatás (ha nincs kivétel nélkül) arany, a sok beszéd csupa nyomoruság a mikor a józan eszélyesség valódi bölcsesség, sőt legfőbb hazafiai erény, mely a közjóért lángoló nemes akaratot egyedül képes partra vezérelni. Már nekem ez az elvem, a mivel gondolom, hogy használók, azt ki is mondom, meg is írom, a minek pedig a hasznosságáról kétségmentesen lehetnek, azzal szépen hallgatok, s mint afele gazdaember, mikor boros vagy fergeteges az idő, — báránytürellemmel várok a derű tisztább napfényre.

A hírlapi tudósításokkal, ha minden csak abból állna, még csak ki bekélnék; de a mivel nem képes az ember kibékelni, az a naponként terjedő szegénység, az általános nem mondom pénz szűke, hanem pénztelenség. Ez az igazi baj, kivált mikor álmunkból is arra ébredünk: fizesse! Az 1817-beli drágaságnál rosszabb napokat nem ért ez az ország. Akkor bezzeg volt pénz elég, de nem volt kenyér; most bőiben vagyunk a kenyérnek, de borzasztó szűkiben a pénznek. A dollog tökéletesen egyre megy ki. Multban aránylag csekély volt az adó, olcsó a napszám, jutányos a mesterember munkája, ismeretlen a fényűzés; most aránylag nincs drágább napszám talán egész Európában, a mesterember munkája többbe kerül a kelmenél, a fényűzés, mint egy átkos ragadó nyavala, a társaság minden rétegein elharagodott, a polgárnő költségesebben ruházkodik, mint régen a t. aszszonyok, a t. aszszony a drámákkal versenyez; és a dákák? no de ez nem az én dolgom; a szegény férj, ha házi nyugodalmát szereti, jó képet csinál a savanyu, jobban mondva, veszélyes játékhöz. És az adó! ehhez csak annyit mondok, hogy a mint szava bévehető embertől hallottam, az egy Torda városa egyenes és nem egyenes adója közel annyira rug, mint 48 előtt a fél Torda-vármegyé.

Teljesseggel nem nagyítom, s nem is festem feketébb színben azt, de ha kimutatom fundusaink állását, melyekből a birtokos mulhatlan kiadásait fedezni kénytelen, napnál világosabb, s csak az nem látja, a ki nem akarja, hogy a tordai gazda örvény szélén áll, s ha az idő intő szavára nem figyelmezt, s az önfenntartás mentő eszközöiről, míg idő van, nem gondoskodik, az egyszerű, munkás, csak a közel multban testben lélekben ép erejű jó magyar város, ma holnap szegények és koldusok háza lesz. — Lássuk csak rendre a jövedelmező kuttók tábláját: — Palinkafőzés; minthogy sok zaklatással jár, kevesen üzik, de annál többen isszák, a kevés haszon a nagy kárba megy. Palinkaárulás; a város adósságai apasztására, vagy nem is tudom mire, haszonbérben bírja B. ur, migközben kétszáz szegény család él által egyetlen keresetétől megfosztván, fázik a napnál és melegszik a jégnél. Dohánytermelés; a felsőges aerarium javadalmá-

ra kevés foglalkozása. Bortermelés; egy ne-
me az önkényes adózásnak Tordin, mert ha a
tiszta jövedelméből a föld adóját és tőkéje kamat-
ját, itál-adt, mivelési költségeit, rozsz kezelésé-
mi, károsodásokat lehúzzuk, a maradék lesz,
néha valamivel több, néha kevesebb semminél.
Gabonatermelés. A. B. C-jét se érít az a gaz-
daságnak, a ki a gabonatermelést jövedelmező
gazdasági cikkelynek tartja ott, hol a földet ok-
szerien művelni nem lehet. A tordai határon pe-
dig okszeri termelést folytatni roppant terjedel-
me, a határ-részek, és földek távolsága miatt nem
lehet. Ezt csak a vak nem látja át. A mely határon
a kalászos gabona 3—4 szemet ad, azt a mosta-
ni időben nem érdemes művelni. Hat a roppant
napzárnak s élelmezés, mely egy ember után 3 vé-
ka törökbuza árát emészti fel? Széna: most,
emlékeztet őta legszűkebb takarmánytermés ide-
jén, nincs vevője. Szarvasmarhatenyésztés:
régibb virágzásra 48 óta se hogy se tud fele-
mekedni. Sertéstenyésztés; keverék, rozsz
féle fajta, a mi van, s az is csekély hízogot pó-
tol, de évenként telemes summákat visz ki. Mit
mondjak az iparról? Olyan városban, hol a mes-
terember ma se tud többet a nagyapjánál, s egy
személyben mezei gazda, szőlőműves, kereskedő
— tehát minden és semmi sem — fokonként em-
elkedő, jövedelmező, s úgy a műveltségre mint
a vagyonszerzésre jótékonyan ható ipar képtelen-
ség.

Még a legegyszerűbb mesterségek is kiszá-
mítják, hogy ez az állapot jöve nem vezet. Ha a
kiadások nőttek, a bevételek naponként a pa-
padnak, megérkezik szükségképpen, mi már
most ajtonkon hangosan hopogtat, a szegénység
szomorú kísértetével, — és semmi hatalom meg
nem ment a végső pusztulástól. En azonban, no-
ha fényes reményeket nem táplálunk, nem estem
meg egészen kétségbe. En azt hiszem, még nincs
minden elveszve, még megmenthetjük a mi men-
teni való. Ha megértjük az idő s körülmények
intő szavát, ha minden egyéni és mellesleg ér-
dek kikerészésével, szokott magyar lelkesedé-
ssel, erélytel és kikitartással fogunk a viszonyok
által parancsolt javítás munkájához, gazdasági
rendszerünkben, iparunk, sőt erkölcsi viszonyaink
átalakításában, én bízom, reánk még jobb
napok is várnak.

Elmondom rendre, úgy a mint isten tud-
nom adta, miként vágjuk ki magunkat a sárból,
melybe bizony, a körülmények, de saját hibánk
miatt is, jó mélyen vagyunk süllyedve.

Jegesi.

M. Várhely, mácz. 14. — Fázom, bor-
zasztó hideg van, Siberia és még egy darab geo-
gráfia — hangzik mindenfelől. Fogaras vagy
valamely szieszt borina fujja délfelől hozzánk e-
zen utófergeteg? nem tudjuk, — de anynyi bi-
zonyos, hogy f. h. 9-én már kapunk elég hóvi-
rágot s mezei jácsintot a menyinyi csak kellett, a
tél oly gyönyörűen kezdett bontakozni s most a
fa is patog kinjában, mert 10-ke óta egyre havaz
és fagy, a hó nem bokaig, hanem térdig ér im-
már, még pedig oly térdig, melyek tulajdonosát
a Maros partjánál lévő sorozó *) házbán a mérték
alá szokták állítani. — Várhelyi fiut az idén ed-
digé 24-et soroztak be, 11 önkéntesen csapott
fő, hogy bakának lenni képtelennek ne legye-
nek, összesen tehát 35, kettőt valahogy még el
is disputáltak a városi járulékból; mert az egyi-
két szerencsétlenségűre édes anyja Szébenben, a
másikat — nem tudjuk — hol szülte. Mégis fur-
csa, hogy valaki azért, mert az országoton ko-
csiban született és a legközelebbi faluban — ha
mindjárt Rebrisor is — megkereszteltetett, min-
den áron Rebrisorához tartozzék, holott szülői
p. o. folytonosan itt élnek, mert idevalók és a
rebrisorozott is itt növekedett. — A nagy hótól
a tolvajok mégsem félnek, úgy látszik, mert teg-
nap éjjel ugyan azon házbán, hol e sorok írója
lakni bátorodik, a gabonást verték föl, martalé-
kul két zsák tiszta buzát hurcolván el magokkal,

*) Az aszszonyok sírásá következében síralom ház-
nak is nevezetik a falusiak, pedig nincs mért,
a ki benne marad, legfeljebb egy kis „regálát”
tanul s azután mint becsületes, tisztességes em-
ber jöhet haza.

M. J.

— házi gazdám erősebb lakatot tétet most a ka-
pura és a gabonás ajtajára. „Eso után köpönyeg”
— mondja a magyar ember: de ezen tolvajoknak,
a híres ló pap prédikációja szerint, a buzában lo-
het némi gyönyörűségük, — ám minő gyö-
nyörűségök lehetett azon szép madaraknak, kik
a dalidó alatt az „aranykereszt” vendéglő torná-
czáról a fagyallat per sundám bundám ellopták?
Azóta Dózsa Pál úr még az üres csebrét sem
hagyja a tornácra. „Eso után újból köpönyeg.”
— A nagy hóval szemben azzal vigasztaljuk ma-
gunkat, hogy József napja nem jött el, azután itt
nem olt veszedelmes a nagy tél: — mert míg
más városokban az arszálányok s egyéb fajdandék
téli kabátjokat már március elején biztos őrizet
alá adják, addig mi vásárhelyiekül a bundát —
ha van t. i. — csak májusban szoktuk adni a szőcs-
hez. — A város utca-tisztítását kivett vállalko-
zó csúfol jár. Azt hitte, hogy minden nap pap
sajtja, f. h. 8, 9 hordatta a hordatui valokat, nem
sokára újból neki kezdet. Utca-tisztításról be-
szélünk, említés nélkül nem hagyhatom, hogy
városunk e tekintetben igen dícséretesen haladott;
csak az a „nagy köz,” mit a vásárhelyiek tré-
fásan kutyaszorító-utczának neveznek, nem
akar tágitani. Ezen kutyaszorító Chimborassó és
Aetna is, mert a jég ott áprilisban is nagy mé-
rtékben lesz található.

A marokkói társulat az „Apolló”ba ug-
rott. Nem sokára még lesz ngratva. — Nem tu-
dom, igaz-e vagy sem? Egy történetet most ha-
lok. Ugy adom, a hogy kapom, valóságára néz
a felelősséget nem vállalván magamra. — Vajjon
Angolhonban még viszik e a nőket kötélen a pi-
aczra, hogy eladják? Küsmődön — Paradj és
Sófalya szomszédságában — egy ayaifisajt felesé-
gét adta el komjának egy szekér szénáért s egy
kupa forintos borért; az alku a korsóban törté-
telt meg; a vevő házához is vezette a partékát,
de a hatóság nem egyezett a vásárba bele, az á-
ruczikkét visszatartta, — a rabszolga-keres-
kedő pedig most sinli a szekér szénát és kupa-
bort is. — Ha igaz, jobban nem fejezhetem be e-
zen unalmas sorokat, mint e két szóval: Népis-
kola, népnevelés!

M. J.

Kolozsvári napló.

* Egy magas irgalomtény most jutott tido-
máskunkra. Karolina Augustia özvegy anya-
császárné ö Felsége, ki a külső-monostorutczai nő-
ápolád már 1817 óta évenként 200 pengő forintnyi
legkegyelmesebb áldozattal gyámolítja, Dr. Haynald
Lajos püspök úr ö exclának kezéin át e napokban
mellőztetett az évi 200 pfrt. kegyes alamiznát az
említett emberbaráti intézet igazgatóságának megküldeni.
Az igazgatóság, az ügyfogyottak hálafohászai-
val párosult legfőbb köszönetet mond ö Felségének azon
magas jótéményért, melyben ezen jótékony intézetet ny-
ven év óta részesíteni nem szűnik. Az ég bő á-
dása harnatozzék még soká a keresztény jó ese-
kedetekben gazdag drága élet felett!

* Helybeli egyik tevékeny sajtónk legújabb
termékeit, mint irodalmi újdonságokat, sietünk t.
olvasóinkkal ezennel röviden megismertetni: a)
Az erdélyi gazdasági-egylet havi füzeté, IV-d.
füz. december. 1856. 8-r. 73—96 II. — b) Erdé-
lyi protestáns egyházi tár. Szerkesztik Szász
Károly és Demeter Sámuel. I. köt. I. füz.
Kolozsvár, 1857. Stein János tulajdona 8-r. VI
és 190 I. Tizenhét beszédet hoz tizenöt egyházi
férfitől. A Bodola Sámuel, Péterfi Józ-
sef, Herepei Károly és Fábán Dániel
nevek a többi dolgozótársakéi mellett) elég ke-
zességet nyújtanak ezen első fuzet tartalmas bel-
becsért. A hitélet gyarapodása tekintetéből o-
hajtkjuk, hogy e nevezetes vállalat kötetei minél
számos olvasóknak örvendhesenek. — c) Játék-
színi emlékkönyv. 1857. Kiadta Jakab István,
a nemzeti színészársulat sugója. Kolozsvárt.
Nyomat. az ev. ref. főtanoda betűivel. 16-r. 56
I. — d) Emléklap egy aggszínész életéből. Irta
Rácz Sándor. Második kiadás. Kolozsvárt,
1857. 12-r. Nyomatott az ev. ref. főtanoda betű-
vel. 62 I.

* Beküldetett hozzánk: „Az ausztriai köz-
biródom honisméje, különös tekintettel Ma-
gyar- és Erdélyországra. A tanuló-ifjuság hasz-
naltára szerkeszté Matusik Nep. János, ke-
gyes rendi kolozsvári tanár. Egy színezett tér-
képpel. Kiadta Majer István, pestvárosi fő-
elemi- s vasárnapi iskolák igazgatója. Pest, 1857.
8-r. 117 lap. Ára 36 kr. pp. Jelen munkára vo-
natkozó harmincz példány hirdmény is tételt
át szerkesztőségünkhez főleg a végett, hogy leg-
alább azon tanítványok s tanfelügyelők, hová la-
puk jár, egy-egy példányt juttassunk; mit az
illetők mai számunk mellett vesznek is. — Mi az
ügyes szerkesztő tankönyvet nem ajánljuk; ki-
adójának nagyhírelű neve, a szép igyekezetű szer-
ző helyes rendszere, és szeszűr beosztása, rövid-
velős, de világos, hibátlan (correct) nyelve, ma-
ga a tiszta, csinos nyomás és valóban csekély ár
elégge ajánlják. Jelen rovatunknak elhivatása
csak egyszerűen figyelmet ébresztani elhivatása.

* E rovatunk örömhíröke volt már azon
kedvező jelenségnek, miszerint a művelt külföld
tudományos intézeteinek figyelmé naponként job-
ban felénk irányul. Közelebb a bécsi cs. biródom-
ni földtani társulat nt. Magyarász Inceze
urat, bölcsész tudort, kegyes tan. rendi áldort, s
a helyb. rom. kath. nagy-gym. igazgató-tanárát
levelező tagjának nevezte. Mi lelkünkben örven-
kedük, hogy a magyarnak tudományképesége,
sőt ismereteinek beható súlya Európaszerte köz-
hit érvényére kezd emelkedni.

* Az utast meglepi a Szilvágyban egy kü-
lönös jelenet. A régi világban a tornyokat vörö-
re festették, hihetőség azért mert a vörös festék
legelőss és legelősszerűbb. Ma a zöldre festik
Ha valaki okát megmagyarázza, annak girókúti
levelezőnk egy veder bakartort ígér, sőt ki is ad
in natura.

* A marosszéki néhai marcalisok által
megecsített „tűzkármentő egylet” ismét fel fog
állítani, mint értesülünk. Ezt illetőleg közelebbi
számaink egyikében egy levelet fogunk közölni,
a midőn némely megjegyzéseket teendünk.

* Egy németországi lap írja, hogy Szében-
ben protestáns egyetem fogná alapítani.
Menyinyiben igaz ez? nem tudjuk.

Nemzeti színház. Március 18-án: „Stu-
art Mária” szomorujáték 5 felv. írta Schiller,
ford. Kelenfi. — Németszágban Mária szere-
pét a leghaladatosabb szerepek egyikének tartják,
s ezt a németek egyik legkitűnőbb műtiséze va-
lóságos előtételnek nevezi; mert e jellem — ug-
yond — egyoldalul van színezve. A költő sze-
ve egészen a szót királyról részen van, iránta
elfogultságra vezető előszeretettel viseltetik, ezért
a midőn őt jellemezni esztétik nemcsak mesteri-
leg használja, hanem ahoz egyszersmind a leg-
szébb színeket veszi, addig a királynő nagy el-
lenségének képe egyetlen szép, kibékítő vonást
nem mutat fel; a gyűlölet túlszigorával van az e-
lőnkbe rajzolva. Mária egy akaratától megfosztott
áldozat, s alig tehet valami olyast, a miért ma-
gát okozhatná a gyászos vég közeledtével; már
pedig egy dráma hőstől megvárjuk, hogy maga
legyen sorsának kiváncsa, s ép az által ve-
gye igénybe a néző részvétét, hogy nem kizá-
ról a viszonyokban fektett szomorú sorsának
oka. Azonban a magasabb művészi felfogásnak e
jellem oly egyszerű tárgya, egy nagyobb szer-
talent annak festésében oly nemes lelkesedé-
sél mélyedhet el, hogy nem csoda, ha azt magas
rangú művésznőnk Komlóssy Ida k. a. tanulmá-
nyozni kívánta, s azt ma esti jutalomjátékul vá-
lasztva, mint remekül megteremtett szerepét, nu-
tatta be közönségünknek, mely első kiléptekor
zajos tapsokkal és díszes koszorúkkal tisztelte
meg, játékát mindvégig a legfeszültebb érdekel-
séggel kísérte, s hogy többet ne mondjunk, Er-
szébbtel szemközi jelenete után egymásután
kétsezer kihivta. Nem próbáljuk leírni azon szo-
kattan művészi hatalmat, melylyel nemcsak e je-
lenetben, de általában egész előadás folytán, a t.
k. a. a közönség kedélye fölött uralkodott Kom-
lóssy Ida kisasszonyt rendkívüli műveltség és
gyönyörű, hatalmas organuma azon színművés-
nők sorába emelik, a kik a legműveltebb és leg-
következőbb közönség hódolatára méltók, s ugy
hiszünk, igazat mondunk, ha állítjuk, miképp
ez esti játéka közönségünket nem kevésbé ragad-

ta meg, mint talán Ristori nagyszerű művésze-
te megragadta a pesti közönséget, s deliriumba ej-
tette az ottani sajtó színbírlóit, a kik hozzá he-
tekig irtak himnusokat. — Színészeink meg-
lehetős győnye közreműködésükkel igen neheze-
lítették a jutalmazott művésznő feladatát. Közön-
ség nagy számmal jelent meg: egyetlen páholy
se volt üres, és főrangú hölgyeink közül többen
tisztelték meg a művészi érdemet, midőn tenye-
recskéiket nem sajnálták tapsokra emelni.

Március 19-én: „Gautier Margit”
dráma 5 felv. írta ifj. Dumas Sándor. — H. Prielle
Kornélia (Margit), közönségünk kedvence, ki-
nek művészi érdemei iránt e rovat vezetőjének
gyakran volt alkalma méltánylatát kifejezni, föl-
lépte által a mai estét szintén a legérdekesebb
közé emel, a melyekre gyönyörrel fogunk visz-
szamelekezni még akkor is, a midőn nem sokára
végét érendi a színházi év, mely nálunk őszszel
kezdődik és tavasszal végződik, tehát legfeljebb
hat hó alatt üstökösével, napfogatköszsáival e-
gyütt továbbunk. A csekély számú, de válogatott
közönség melegen fejezte ki kedvence iránti
rokonszenvét, s több fényesen sikerült jelenetei
után háromszor-négyszer kihivta.

Március 20-án: „Pünkösdi király-
né” eredeti népszimű 3 felv. írta Szigligeti.
— Szerdahelyi Nelli és Filipovics sok szabatos-
sággal énekeltek. Különben az előadás egyike volt
a leggyengébbeknek. Közönség csekély számmal.

Mielőtt e sorokat bevégeznék, nem mu-
lasztathatjuk el kifejezni közönségünk békétlenség-
ét, neheztelését az igazgatósággal azon eljárásá-
ért, hogy Komlóssy Ida kisasszonyt folytonosan
bérletszűnethet lépteti fel. Mondják, hogy ennek
oka a t. vendégművésznő szerződésének azon
pontjában rejlik, mely szerint előre kikötötte
volna, hogy kizárólag bérletszűnethen kíván sze-
replni, a mit a bérlek éppen nem hajlandók el-
lenni, s ezt csak elterjesztett hírek tekintik,
mely mögött az igazgató üzérkedési elve rej-
lik. Mi nem látjuk a szerződést, tehát nem is
dönthetjük el e kérdést, melyet több oldalról jött
felhívás következtében megpendíteni kötelességünk.

Vegyes hírek.

Pesti lapokban olvassuk, hogy P. Szath-
máry Károly erdélyi hazánkától közelebbi
egy érdekes történelmi regény jelent meg három
kötetben „Magyar hon fénykora” cím alatt.
Benne Mátyás király dícsősége uralkodásának
fényes képe van adva.

Baró Sina Simon ö Felségeik Buda-Pest-
re érkezének nagyobb ünnepélyességére a lán-
czhid személyzete részére egyenruhát készített. Az
egyenruha attilából fog állani. Valahányszor a
hídon ö Felségeik áthaladnak, ezen egyenruhás
személyzet fog sort képezni.

Vajda János a „Nóvilág” szerkesz-
tője, „Szépség könyve” cím alatt almanach-
ot akar kiadni, melyben „a haza legkitűnőbb
szépségi hölgyeinek” aczélla metszett arcképei
foglatlanak. — Jobb lenne bizony e helyett szép
lelkű hölgyek jellemrajzát adni ki.

Kopenhágában egy új balletet adtak Bour-
nonville udvari balletmestertől, cime „A Karpa-
tokban”, melyről sokkal többet beszélnek, mint
a nagy német operákról. A ballet a magyar nép
életéből van merítve és Bournonville úr valóban
föllekesítette a kopenhágaiakat e műve által. Je-
lenleg nem is beszélgetnek egyébről, mint a ma-
gyar parasztokról, cigányokról, az élekn, vig
kedv által jellemzett szűreti ünnepélyekről — a Kar-
patokban (?) Már Németszág több helyein hoz-
tak színre magyar balleteket, melyeknél az a leg-
nevezetesebb, hogy 3/4-ed tacsura táncolnak
benne. Az összes sajtó bevallja, hogy a „Karpa-
tokban” című ballet a legrealisabb mű, mit
Bournonville eddigéig szerzett. A zene valóságos
magyar dallamokból áll, s a csárdást és a kórt
csakugyan szabatosan jártak volna.

Angol törvényszék előtt nemrég egy
különös kérdés került eldöntés alá. Egy protes-
táns lelkész önmagát eskette volt meg Ebből
kérdés támadt a házasság törvényessége iránt. A
törvényszék a lelkész házasságát érvényesnek
nyilvánította, s a vádat visszautasította.

TÁRCSA.

Nemzeti színház.

Katalin, Eredeti dráma 4 felvonásban, írta Balázs Sándor. Először adott folyó hó 14-én, Pesti Béla jutalmára.
Az itten hébeorka felmerülő színműirodalmi termékek oly
győnye szűlőitől a teremő léleknak, hogy rendszeren világra-jöt-
tük első napján befelelnak a közönség véleményének fűrésztő vi-
zébe, s minden ceremónia nélkül szoktak eltemetni a reperto-
irba, e telhetetlen sírba.

Valahányszor a színlap „legújabb eredeti” színművet hir-
det, mely nem a pesti harminczadon át kerül hozzánk, már színt-
egy megszoktuk gyászsejtelmekkel menni a színházba, s valóban,
ha előadás után végig gondolunk az előadott darabon, egy érde-
telen cadaveri ismerünk fel, mely nem méltó a komoly ítéssel
bonckészire.

Balázs „Katalin”-ját nem számítjuk egészen ezek közé,
jöllehet az mind azon gyarlóságokkal bir, a mikkal csak egy első
kísérlet bírhat, melyet a dráma műfogalmának nem-ismeréséből
származó, a naivságig gyámoltalan jelenetkezés színpadi hatásá-
tól megfoszt. De nem tagadhatni, hogy tárgyul a társadalmi é-
lethől egy eszme van folyóve, mely kovászul szolgálhatna a
drámának, s a párbeszédek elég ügyesen szövék, sőt itt-ott é-
lénk fordulatot nyernek; úgy, hogy a magok helyén illő arányok
szerint beosztva, s egy kissé biztosabb világnézet által kormá-
nyoztatva, megtegnék hatásukat. Enyinyiben ezen — ne feledjük!

— első kísérlet, melyben a személyek nemcsak fecsegni, de gon-
dolkozni és okoskodni is próbálnak, érdemel anynyi figyelmet,
hogy egy pár rövid tételben megemlékezzünk tulajdonságairól, mi-
előtt mi is elmondanók a „requisitát in pace!”-t.

Hogy e mű oly sok és nagy hibával bir, ennek oka az, hogy
szerző, mint látszik, kevésbé ismeri azon különbséget, mely a
dráma és a regény közt van. A költészet ezen két néme nemcsak
a külső formában, nemcsak abban tér el egymástól, hogy míg
az egyikben a személyek maguk beszélnek, addig a másikban
rendesen róluk csak beszélnek. A regényben elég ha érzések és
események vannak leírva; a drámában jellemeket kell festeni,
cselekedeteket a közönség előtt feltüntetni. Amannak fej-
lesztése lassú; emez gyors, a végkiéjlődés felé siet. E szor-
int míg a regény hőse szenvedőleg lehet, sőt legtöbb esetben
kell hogy legyen; a dráma hőstől megvárjuk, hogy a fejlődést
erélyesen segítse elő; megvárjuk, hogy ne csak beszéljen, sze-
nevdecsit elpanaszolja, elkövetelt tetteit megmagyarázza, hanem
akarni, akaratát végrehajtani és cselekvényileg hatni tudjon.

Már pedig „Katalin”-ban oly tulnyomó az epikai elem, cse-
lekvény oly kevés van benne, hogy alig lehet egyébként nevezni,
mint párbeszédekbe szedett beszélynék. Az alakok vagy szemé-
lyek — mert jellemekről szó alig lehet — részint pamlagon, ré-
szint gyepadon, részint terített asztal mellett ülve meglehető-
sen társalognak ugyan, de annyira bőbeszédűek, hogy a mi
cselekedniök kellene, azt is csak elbeszéljük. Általában a mese
nagy része a coulisse-ak mögött foly le, még a gyermekrablás
és egy véletlenségi eset is, mely benne előfordul.

Többet nem szükség mondanunk e darabról; — legfőlebb
tan azt meg, hogy a közönség példás türelemmel nézte végig az
előadást, s színészeink egytől egyig nagy pontossággal beszél-

tek. De mind hiába! Nagy dolog az a drámaírás; még annak is
az, a ki komoly tanulmány után s kiváló tehetséggel fog hozzá.
Ne legyünk hát túlszigorúak, ha e kísérlet hajótörést szenvedett
is a kormányos járatlansága miatt.

Bármily jelentéktelen legyen is azon csekély mozgalom,
mely itten a drámaírás terén mutatkozik, mi csak örömmel tud-
juk azt üdvözölni; mert meg vagyunk győződve, hogy a koloz-
svári nemzeti színház, egy szerencsésebb helyszerevel mellett, ép
az által lenne sokkal jelentősegre emelhető, ha e mozgalom
szerencsés irányban lenne tovább fejleszthető. Ehez azonban szük-
ség lenne drámaírók választmányunkat helyreállítani; olykor-
olykor pályadíjakat tűzni ki, s méltányos tantéme-rendszert hoz-
ni be. Hogy ezt megérjük-e és mikor? nem tudom. Anynyi bi-
zonyos, hogy színházunk tulajdonképpii jelentőséget csak akkor
fog nyerni, ha az előadásra kizemelőndő darabok becsekné meg-
ítélése nemcsak a színigazgató fog állani, s a pesti drámaírók
választmány megszűnik a két haza színműirodalmi kérdéseiben
abszolút hatalommal élő ítélőszék lenni.

Turul.

TOKAJI HEGYEN.

(A s. patáki ifjak önképző társulatától.)

Magasban állók e vidék felett,
Körülleg a hűvös esti szél;
S hozzá a szellő süttőgésében
Széled kedvében istenem beszél.

Kékkövi báró Balassa Antal úr 9 éves fia b. Balassa István játékpénzéből 20 aranyat takarított meg, s azt pályadíjúl tűzte ki egy, a magyar életből merítő nagyobb beszélyre. A pályázat határideje f. e. october 1-je.

A Teleky-féle 100 aranyra pályázott eredeti történeti drámák ügyében f. hó 16-dikán tartották a műbírák eldöntő ülését. A szavazatok, egy kivételével, az aránylag legjobb műre nézve öszhangzólag utóltak ki.

Oláhországban az egyetlen német lap „Bukurester deutsche Zeitung” szerkesztője meghalt. A kiadó nem szünetelt azt meg, hanem folytatja addig is míg alkalmas egyént fog találni annak vezetésére.

Herczeg Khevenhüller-Metsch ő fensége a bécsi zoológiai és botanikai egyetemen egy borszeszben megörzött, pataki, hófehér rákot küldött be, melyet Csehországban fogtak.

Porosz gyárosok oly papírt kezdenek készíteni, a melyről különös tintával írt írást, tökéletesen le lehet mosni, s aztán újra lehet a papírra írni.

Laihabban olyan dolog történt, melynek parját a színművészet történetének könyveiben hiába keresnők. Március 5 dikén tein színész jutalmára egy darabot hirdettek ki, de nem adhatták elő — mivel egyetlen egyén sem jelent meg színházban a közönség részéről.

Hivatalos.

Törvényszéki hirdetések kivonatan.

A szebeni országos cs. k. főtörvényszék f. é. márt. 9-ről 1411 sz. a. felhívja Donáth Annát Székelykői Gergelyné, ellene, a cs. kir. pénzügyvédség által, az invalidusok alapítványába tartozó 100 e. ft. biztosítására elfoglalt és özvegy lónáth Józsefné és örökösei illető kövesdi jósáig írást indított keresetvédelmére. Részire kirendelt ügyvéd Kovács János.

A m. vásárhelyi cs. k. járás-hivatal mint törvényszék f. é. febr. 27-ről 57 sz. a. tudatja, hogy Szöllösi József elfoglalt 99 számú udvarházát és kertjét Paniban, Borbély László részire, f. é. ápril. 4-kén és máj. 2-kán d. e. 10-kor a községi íródban közárverésen el fogják adni.

A m. vásárhely megyei cs. k. törv. szék f. é. febr. 25-ről 1015 sz. a. tudatja, hogy nyugalmazott kir. tábla bíró Keresztes Zsigmond elmezavarodása miatt gyámság alá van téve, gyámja ügy. ed Kozma Andras.

A sárkányi cs. k. járás-hivatal f. é. márt. 12-ről 994 sz. a. felhívja az alatta levő községeket, hogy ha közülök egy vagy több vállalkozó lenne, a kik 10 — 15 mérföldnyi csínált út szelét nemesített alma, kórte, cseresznye, vagy másféle hasznosított fákkal beültetnék azon fő feltétel mellett, hogy bizonyos évig magok vegyék el a hasznát, azontúl a községnek átadják kárpótlás mellett, jelentsék magokat az irt hivatalnál f. é. mártius végeig.

A kolozsvár megyei cs. k. tör. szék f. é. febr. 26-ről 1742 sz. a. felhívja Benedek N. et Herczeg Györgyné v. örököseit, ellenők, valamint özvegy gróf Teleki Ádámé és gr. Teleki Sándor ellen. b. Györfi Samuel által, 4000 m. ft. törke kamatja írást indított kereset védelmére. Részre kirendelt ügyvéd Csulak Dániel.

A kolozsvár-megyei cs. k. törv. szék f. é. febr. 27-ről 1741 sz. a. felhívja gróf Teleki Sándort ugyan ez ügyben. Részre kirendelt ügyvéd Pataki József.

Ausztriai birodalom.

A „Milit. Ztg.” jelenti: A Dunafejedelemségekben állomásozott csapatok e tartományok elhagyására készülnek. A főhadiszállás és a megszálló csapatok parancsnoka Marziani lovag althagy a történt bevezető lépések után f. hó 25-n hagyja el Bukurestet. 1854 sept. óta állomásoztak cs. k. csapatok a fejedelemségekben; ők e hosszú idő alatt régi hírekhöz, egymuk s magoktartása elismertetésének újabb levelét fűzik, s

küldetésüket a nehéz, sokféle akadályokkal járó viszonyok dacára megoldották. A fejedelemségek lakossága, mint jelentik, őszinte sajnálattal fogadta a távozás híreit, s a meglepetés benyomását, mely megjelenésükkor az illető városokban nyilatkozott — mint tudva van, gróf Corronini altábornagy 1854 szeptember 4-kén tartá Bukurestbe, gr. Paar 1854 octoberhó 2-kán Jassyba, és Macchio altábornagy sept. 3-án Krájovába a maga bevonulását — most az elválásnál a rokonszenv és tisztelet benyomása váltotta fel.

Bécsből márt. 16-kán írják: biztos hallomás szerint való, hogy a szárd udvartól osztrák ügynek, Paar gróf onnan visszatérte. Ez közvetlen következménye volna amaz ismeretes szárdinai válaszegyzéknek, mely egyeb-iránt osztrák részről katonai demonstrációkra nem adand alkalmat; azért nem bírnak semmi alappal azon hírek is, melyek az osztrák osztrák hadsereg erősbítéséről kerengnek.

Bécs, márt. 16. Az Ausztria és Piemont közt fenforgó differenciák jelen állása miatt a börzén a hangulat igen nyomott.

Külföld.

Anglia. A felsőházban, márt. 3-kán a chinai hadviselést tárgyalják. Lord Panmure kinyilatkoztatta, hogy egy biztos fog Chinába menni, egyszersmind agynuszadók és csapatok is küldetni. A biztos egyelőre békés uton fogja a szerződés teljesítését követelni. Az alsó ház ellenvetés nélkül megszavazta a hadiköltségtervet. — Erre mind két ház ülése előző nap, márt. 2-kán, Lord Clarendon a felső- és Lord Palmerston az alsóházban felvilágosításokat tettek a Persiával kötött szerződésre nézve, miszerint az elismeri Herat és Afghanistan függetlenségét, ugyisint Angolországot kereskedelmi tekintetben a legtöbb kedvezményvel bíró államok közé emeli.

Palmerston, mint ama földszülte óriás, földhöz veretése után megújult erővel látszik fölkelni. Ő ma a legnépszerűbb ember Angolországban. A nép kétségbevonhatlanul őt tartja a brit érdekek legderekabb képviselőjének; azon szabadelvű független alházi tagok, kik ellene szavaztak a chinai kérdésben, mint Erskire Perry, Layard és Parton, szükségesnek tartják mentegedőzni választók előtt azért, hogy ellene szavaztak s azt erősítik, hogy ők nagyban és egészben véve Palmerston részén állnak; a grófságok nemesi, hírszerint, mellette vannak, mivel elérkezettnek hiszik az időt arra, hogy a brit országnak a dolyfős chinaiakat meg egyszerű derekasan meggyomozza; a missió-körös egy-letek el vannak ragadtatva azon kitételekre, hogy apostolainak ut fog nyitni a menyeyi birodalom belsejébe; a hadisereg mindig azzal tart, a ki őt foglalkodtatja; a hölgyek eleitől fogva rajongnak Palmerston iránt; a „Times” neki leg-hatalmasabb szószólója a sajátban a kereskedőség az ő politikájára esküszik. És így váltig mondhatni, hogy ő a siker legbiztos reményével indult neki a választók harczának.

Russell kiadta választási programját a City számára. Mégis csak elhatározta ott lépni föl, amár a választási bizottmány őt kizárta. Rothschild is újra föllép, hogy valószínűleg újra elutasítsák a ház sorompjaitól. A londoni liberális egylet ülésében a báró kijelenté, miképp kész saját ügyét, mely az egész országé lett, a londoni választókra bízni.

A chinai háborúra nagy tüzzel folynak a készülétek Anglia fegyvertáiraiban s kikötőiben. A „Post” meg van győződve, hogy 12,000 főnyi teljesen elegendő, a chinai kormány szavai megtörni. 1842-ben 5 európai és 5 indiai gyalog ezred, egy osztály tüzérséggel végezte szerencsésen a háborút, s akkor nem működtek közre a francziák, kik most hírszerint 20,000 főnyi sereggel csatlakoznának az angol hadierőhöz, sőt az északamerikaiak közrehatása is kitérésben van.

Lyons admirál hajóhada a Fekete-tenger f. hó 15-éig elhagyandotta s Maltába megy.

Újabb tudósítások megezőfolják azon nem rég közölt hírt, hogy az oroszok átkeltek

volna a persa határon, csupán a határnál gyűlt össze egy figyelő hadtest.

Többször rebesgeték már, hogy a brit kormány a dunai fejedelemségek jövő ujra szervezésének kérdésében, névszerint az Uniót illetőleg, a franczia nézethez közelített. Holott pedig ezen állítást semmi tény eddig nem indokolja. Sőt egy értekezletben, mely közelibbről e kérdésben gróf Buolnál Bécsben tartott, s melyben Kallimaki herceg és Sir It. Seymour jelen voltak, az angol követ a leghatározottabban a dunai fejedelemségek egyesítésé ellen nyilatkozott, a török követet biztosítván, hogy az angol követ a porta érdekeit e tekintetben erőfeszten támogatandja. Már pedig tudva van, hogy Anglia e kérdésben Ausztriával tökéletesen egyértelműben van, melyről hogy Ausztria legújában eltérve, a „Pays” szerint Franciaországgal az egyesülés vélszélytelen módja iránt kiegyezkedni kívánna, legkevésbé se látszik valószínűnek. Csak ez egy való, hogy az egyesülő fejedelemségek trónjára van duszgító ásitó herceg, s e részben most a legjobb szél fújja vitorláját Eduárd szász-veimári hercegnek, a Richmond herceg vejének, a ki jelenleg angol szolgálatbeli ezredes és Krimben is szagatott babért.

Franciaország. Béke, egység, egyesítés, kiegyezkedés, szerződés, ujrászervezés — a jelen béke-császárság jelszavai és divatos phrasái, mikkel naponként egész a jóllakásig vagyunk ellátva a lapok táblán, mint néhány év előtt a szabadság, egyenlőség és testvérségnek a világ minden báját, keservét a legfinomabb czukorporral behintő büszsáveit. Boldog, boldog! noda néz, oda zarándokol most is személyesen, vagy legalább képzeletében, hogy megkapja a baját enyhítő nádméddarabot. A keleti kérdés Párisban kelle elsőzni vagy elcsukozni; a dunai fejedelemségek szervezése ott akar alakot és izt nyerni a párisi divatszaksók ízlése szerint; a persa ügyben ott kohlak ki a kiegyezkedést, csak a Sah belégyezése még kérdés; Chinába is Párisból kell belényulni a közreműködő és közvetítő kéznek a neufchatei kérdés kiegyenlítésén látjuk mint izzadotnak a párisi béke-kohóban, s most éppen Berlinből várjuk a porosz feleletet, mely ha nem oly szaporán jár is, mint a poroszka ló, de mindenesetre német alapossággal fog birni. A spanyol-mexicoi viszály is éppen jókor született, hogy Napoleon Lajos adja meg neki a békekeresztvizét, mely már készen is várja Párisban. Hát a mi szerzésen voros palástos Danilónk mit vétett, hogy ily későn szállunk rá? Ott íreg-fog az ő személykéje is a Tuillériák körül, ha egy kis souverainitási remény-madzagot kivéve számára a nagy státusscinyek férfia; s kieszközölne egy darabka földet Törökországból s egy maroknyi vizet Adriából, hisz amannak ugy is elég van — jutna is maradna is. Azonban ez a montenegrói kérdés kicsinek látszik ugyan, de igen sok ága-boga van, azért Walewskzi gróf most egyelőre nem tehetett egyebet, mint tudatára adni a jó Danilónak, hogy az ő ügyében ezuttal nehéz lesz a török gazda nélkül számot vetni; és ha politikai czézből, nem mulatságból jött volna Párisba ugy sajnálja, de nem mondhat neki egyebet, mint hogy: ha jöttek lesztek, ha hoztok esztek.

Olaszország. Felöltött Párisban, hogy a milanoi lapok siettek közölni a piemonti „Armonia” azon híret, hogy Ausztria a bécsi szárd ügyviselőnek utlevélt kiadta volna, s hogy a Turinban levő ausztriai ügyviselő is a szárd fővárost elhagyta. Ebből sietnek azt következtetni, hogy a két kormány közti meg hasonlítás a legelső fokig jutott volna el — a diplomatai közlekedés felbeszakadásaig. Nem az orosz mulik kétségkél, hogy Szardínia még eddig nem ada Ausztriának alkalmat arra, hogy ez az öreg Radeckzi által ujjalag hatalmas lezokét adjon fel az előbbinek. Egyebiránt annyit constatozhatunk, hogy az északi vendégek Nizzában tartózkodása óta folytonosan hül a Piemont és Ausztria közti viszonylat. Szardínia állítása szerint az ausztriai amnestiának a Piemontban honosított menekülteket is magában kell foglalnia, s a turini ausztriai követtség több ily egyéntől a kívánt utlevélet megtagadta. A párisi hercegnő mindin-

kább simul Piemont felé. A szárd követ-kamara elé most került az Alexandria erődítésével foglalkozó választmány jelentése, mely élénk színekkel festi azon rokonszenvet, melylyel egész Olaszország viselkedik Szardínia irányában. Turini tudósítások még háború lehetőségéről is oly nyugalommal szólnak, mintha csak placenta keresztül harapsárról volna a kérdés.

Nápolyban négyszáz politikai fogoly kézzel nyilatkozott az Amerikába szállítást elfogadni, mint egy nápolyi levelező írja a „Nord”-nak. Ez elhatározást úgy tekintik, mint a mely béfejezésre szolgál ez unalmas nápolyi ügynek. Egyebiránt a fitkos társulatok folytonos demonstratioi gondoskodnak arról, hogy a királynak ne igen legyen kedve a jóból sokacska adni népének a közszeretét biztosítására.

Törökország. A Duna folyam partállamai képviselőiből alakult bizottmány már néhány fontos pontra nézve megegyezett. E szerint a folyam szabad fogna lenni minden hajókra nézve, kivéve a parthajózat, mi kizárólag az illető partállam számára tartálnék fenn. Továbbá minden hajóra, mely a folyamat használja, bizonyos vámi vetelnék, mely a folyam folytonos hajózáthó állapotban tartására lenne fordítandó. Ettől különböző azon europai bizottmány, melyre a kereskedés általános érdekei bízva, s mely már munkájában igen előhaladt, ugy hogy tavasszal elkezdhetni hiszik azon munkákat, melyek a dunakartolatok hajózhatóságának biztosítására szükségességeknek látszanak. A két bizottmány egymással folytonos összeköttetésben áll, s határozatait, a lehető öszhangzás végett közli egymással.

Biztos hallomás szerint, a franczia-orosz diplomata Stambulban panaszt emelt az iránt, mivel a kaimakámok, a helyett, hogy a divának tanácskozásiának szabadságot teljes tekintélyekkel gyamolítanak, magok is korteskednek egyik vagy másik vélemény melet Ezen felszólalások következtében a porta már is meghagyta a kaimakámoknak, hogy mindent kerüljenek, a mi az unio melletti vagy elleni demonstrációhoz hasonlít.

Spanyolország. Ebben a félgyelmű országban még mindig keresik a bölcsesség követ, a legjobb kormányt; s hogy meg nem lelik, talán a keresésben is lehet a hiba. Két rosz közül a kisebbiket kell választani; de ha sok a rosz, és nehéz köztük különbséget találni, minevő legyen a választani akaró? Narvaez elbocsátatása már kicsinált dolog volt az udvartól, hogy a minisrterség helyett menne követnek Párisba igen szép fizetéssel; de egyszerre csak egyebet gondolt a királyné s meghagyta helyén Narvaezt, míg még néhány északba véle hál e kabineti kérdéssel. Tiszturiz-Mon kabinete jö volna, de polgári eredetű nem jó illatú az udvartól. Co-rech a tábornok talán az, a kinek, mondhatni, legjobb rendben van a szénája. O'Donnell fogna bizonyosan felkötni a kolompot, ha igen konok felesnek nem tartanak. A királyné maga mindenható kíván lenni, azt akarja, hogy miniszterei ártatlan bakgidák legyenek.

Asia. A felkelés China déli részeiben mindenütt terjed, egy pár kormányzóság kivételével. Pek ingből jelentik:

E város nem hasonlít többé magához; meg van egészen rendűve s lassanként öszszemölik. A föllázadt tartományokból semmi adó se jön be; a kormány annyira kifogyott minden pénzéből, hogy tisztviselőit nem képes fizetni. Pénzváltók, bankárok mind elhagyták a várost s tökéikkel a déli részre húzódtak. Ezüst éppen nincs Pekingben. A kormány vas pénz bocsát ki, mert réz is hiányzik. Peking egy ostrom alatt álló városhoz hasonlít. A chinaiek elnyomókat nézik a mandzsukban, s a mandzsuk amazokat mind egyig pártütöklül tartják. Az udvar nem tudja, mihez fogjon. Egészen elalott az esze.

Ujposta.

A dunai fejedelemségekben már is mérgesen folynak a dolgok. Párisból márt. 11-én írják a „Nord”-nak: „Az itteni külügyi ministeriumba érkezett sürgönyök azt gyánítják, hogy

Ezer vadfü, s elhervadt virág
Bó illatában hamvad, s alszik el,
E nagy oltárról tömjénfüst gyanánt
A végtelen magasba szállva fel...

Istennek ez egy választott hegye,
Melyen izes nektárgyümölcs terem,
Ráküldi lelke harmatcsöppjeit,
És tűzborától láng az érzelem.

Mint egy kitárt könyv e vidék körül,
Melyből hazám szépségét olvasom,
Jöjjön, lássa meg, széles e világ,
S ismerje meg, hogy nincs ehez hason.

Merre Debreczen s Hortobágy terül,
S a hajdusági toronyok fénylenek,
Mint egy menyszöszony szenderegésiben,
Ezen vidék oly bájos, remek.

Hol a havasi rózsza nő s virul,
Vad kecskenyáj sziklák tövén legel:
Máramarosnak aknás bércei,
Vad pompádkhoz vonzódk e kebel!

És a Tisza mint széles pántlika,
Húzódk által dús vidékeken,
Melylyel hazámnak minden kellenét,
Bokrétaként csomóba köthetem.

Homály tereng a meszsi látkörön,
Nincs napsgár alföldi síkokon,
Mely egy lépés a tiszta eg felé —
Csak rám sugárik még e bércefokon.

Kallay István.

Perpetuum mobile.

(Mese is nem is.)

Hol volt, hol nem volt, heledhet országban túl — sőt talán még az óperenciás tengeren is túl — volt egyszer egy molnár, a ki mesterségét nagyon is jól tudta. Érttem a lopást. Ez által annyira meggyerte az ördög kegyét, hogy ez egyszer csak így szólt a molnárhoz:

— Te soha jót nem tettél, tehát méltó vagy háladatossá-gomra; és hogy azt ne mondód, hogy paraszt vagyok, jutalom-nál kinnálk meg. Kérj tőlem akármít, én kérésed teljesítenem.

A molnár örömet kapott az ördög galánságán. Kért tőle olyan személmot, mely se szél, se örökben soha hiányt ne szenvedjen, és a melynek követi vágni soha se kelljen.

Az ördög erre egyet mormolt és a kívánt személmot helyt termelt: de ké ő és szárny nélkül. Már kételkedni kezdett a molnár az ördög mindenhatóságában, látván ezen hiányos művet, — de egy becsületes ördög soha zavarba nem jön. Előrántott heve-nyében négy uszorst, egybegyúrta szíveiket és lett belőlök egy

hatalmas, kemény malomkő. Aztán nyakon csipett négy szem-czikkerrel ellátott uracsot, és lett belőlök éppen annyit szemá-lomszárnny, melyek rendeltetésök helyére alig alkalmaztatván, oly igrálmatlan, nagy szelét csaptak, hogy a szegény molnár kény-telen volt az ajtófé-lához kapaszkodni, csakhogy áltálók agyon ne piltitessék. Egyebiránt hál az égnek — ezen próbászelnek egyeb káros következménye nem volt, csakhogy a molnár leánya általa nagyon feluvalkodott és nagyságoltatni kezdé magát, és hogy e feluvalkodott állapota egy párisi marchande des mo-des-nak alkalmul szolgált a crinoline*) feltalálására.

— Ime itt áll a kívánt mű! mondá az ördög a molnárnak! s a mint most működni és forogni látod, ugy fogják azt látni u-tódaid is örökön örökké, mert mozgonyai olyan anyagból készült, mely a világból soha ki nem kopik. S az ördögnek igazra volt: mert azon személmot mai napig is fennáll és örül, — igen, örül az emberek legszebb kincseit, a természetök legszebb termő-seit. Ha tehát valaki, valamelyik birtokos csúrsó kertjében sok asztagot lát és végre azt veszi észre, hogy a birtokosnak még sincs kenyerre, nem kell sokat azon tündönni, hogy gabonája ho-vá lett? mert azt elvitte az ördög a fennirt malomba, honnan még csak a korpáját se kapja viszsza.

XXI.

*) Ki az, ki ne ismerné vagy legalább ne olvasott volna a crinoline-szoknyákról, melyek Canrobert tábornagyot a krimiai sátorokra emlektették a tuillériai bálók egyikében?

a közelebb meghalt kaimakam Balsh Tó-dor megmérgezésnek esett áldozatul. — Az újság-propaganda nagy hévvel s reménytel működik. E pártnak vak eszközévé lett maga Sophronius metropolita is, ki a néhai kaimakam temetésén sem jelent meg, hogy így a megholtat úgy tünesse fel, mint bizonyos tekintetben politikai eretneket azért, hogy az uniónak nem volt barátja.

Párisból márc. 11-én írják, hogy Walewskij gr. egyik tiltárja Bukarestbe és Jasibába utazott, s mint hallatszik, a dunai fejedelemségekben levő francia consuloknak a reorganizáció kérdésére vonatkozó utasításokat visz magával.

— A „Kreuz. Ztg.“ szerint a neufchatteli ügyben még eddig nem történt egyéb tárgyalás, mint hogy a négy más nagyhatalom teljhatalmazottjai kijelentették a porosz követnek, miszerint ők abban állapodtak meg, hogy a körülményeknél fogva a porosz király lemondása a fejedelemségről ohajtandó volna. E nyilatkozatot aztán Hatzfeld gróf a berlini kormányhoz küldte, várva most annak válaszát. A tárgyalások bevégeztéig minden titokban fog tartani. A „Kr. Ztg.“ arra emlékezteti a porosz királyt, hogy

neki jogain kívül királyi kötelességei is vannak, s a neufchatteli royalisták, e hozzá oly hű alattvalóknak a republicanusok elleni biztosításáról gondoskodni kell.

— Marseilleből márc. 12-én kelt sürgönyök jelentik, mikép a cserkeszföldről érkező hírek szerint, a cserkeszek megverték volna az orosz sereget a Laba partján. Az oroszoknak el kellett vonulniuk a folyamtól, 400 embert, 4 ágyút s podgyászuk egy részét ellenük halmában hagyva. — Oroszország el akarja foglalni a Kulkand kánságot, hogy Azzsiában határát kiterjeszthesse az angolok birtokáig. Bukhara fejedelme, az orosz meglábadástól fenyegetve, a szultán közbenjárását kéri a kulkand kánság függetlenségének tisztelben tartatása végett.

— Hongkongból jan. 30-ról érkezett tudósítások megerősítik az előbbi híreket, miszerint Seymour admirál Dutch-Folly erődtől odahagyta s Canton külvárosainak egy részét fölperzelte. — Ahlum nevű hongkongi pék, a ki mérgező kísérlete után megszökött volt, Macaóban hurokra került s viszszaítetett, kilencz társával együtt esküszűk elé állítják.

— A Mexico elleni háborútól a spanyol

irtózni kezdett, legalább, mint most Madridból jelentik, hosszú, költséges hadjáratot nem akar nyakára venni. Beéri azzal, hogy Veracruz és St. Joan d'Ulloát katonailag megszállja. De tán kevesebbel is be fogja érni, mert Mexicanak hatalmas szomszédja van Jonathánban, a ki már vele szerződésre is lépett, hogy pénzzel, s ha kell még emberrel is segítse.

— Jassyból márc. 1-én azt írják, hogy ezelőtti néhány nappal a moldvai katonaság az Oroszország által átadandó terület megszállása végett megindult; azonban csak a régi határon állapodott meg, mivel Oroszország a belépést mindaddig ellenzi, míg az osztrák megszálló sereg a fejedelemségeket el nem hagyja.

— Kopenhágából márc. 16-án írják: A Szundvám iránti szerződés az érdeklét halmak meghatalmazottai által aláíratott.

— A dán-holsteini kérdés komolylyá kezd válni. A német hatalmak katonai megszállással fenyegetőznek. Dánia az európai nagyhatalmaknál működik, hogy a dán-német ügyet emeljék európai rangu ügyggyé. Mily ügyes kíváncsi!

— Montenegro souverain s örökös hercege, (ha isten is úgy akarja) Danilo, március

14-én magán audientian volt a francia császárnál. 11-én jelen volt a Walewskij estélyén, hol kis természetével s nem nagy eszével s tapintatával, tüntette ki magát.

Bécsi börze. Március 16-dikán 1857. — 50%-es metalliques, 83 1/2; 50%-es nemzeti kölcsön 85 1/2; 50%-es alsó austr. urb. kárp. 88; 50%-es magyar és gall. urb. 79 1/2; 1854-diki sorsjegykötelezvény: 308; 1859-diki sorsj. 135 1/2; 1854-diki sorsj. 109 1/2; Éjszaki vasút: 226; Államvasút: 306 1/2; Tiszai pálya: 102 1/2; Bankrészevények: 1022; Dunaközúthozási részevény: 578; Pesti lánchíd: 77; Amstédami váltó: 86 1/2; Augsburg: 104; London: 107 1/2; Páris: 120 1/4; Bukarest: 268; arany 7 1/2; Ezüst: 4.

Gabonaár, bécsi mérő, p. p.
Kolozsvár márt. 19-én. Búza 3 ft. 53 kr. Elegybúza 2 ft. 37 kr. Rozs 1 ft. 20 kr. Árpa — ft. — kr. Zab — ft. 52 kr. Török búza 1 ft. 2 kr. Burgonya — ft. 57 kr.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: **BERDE ÁRON.**

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(133)
2391. — 1856.

Árverési Hirdetmény.

Melyszerint a cs. kir. m. helytartóságnak 1856-ik évi sep. 3-ról 20419/5121 sz. a. kelt leirata következtében, a szamosújvári ügyvezett karácsonyi-féle szegények intézete tulajdonához tartozó, s az érdeklét intézet részére, még 1839-ben Berzencei János urtól exequat, a radnóthi járásban keblezett oláh-sályi és csapói rész-jószág, mely az oláh-sályi határban két darab alldialis erdőből és 3 darab szántóföldből, — a csapói határban pedig egy darab szántó és egy darab kaszáló-ból áll, s melynek összes kiterjedése 23 hold és 1470 □ öl területű, f. 1857-ik évi április 20-án délelőtti Radnóthon a cs. kir. járás-hivatal épületében tartandó közárverés után örökön eladatik.

Az árveréshez hozzá szólni akarók, 120 ezüst forint bnatpénzt kötelesek letenni.

Az árverés többi feltételei a szamosújvári városi tanácsnál és a cs. kir. tekintetes radnóthi járás-hivatalnál előre is meg tudhatók. Sz. kir. Szamosújvár városa tanácsától, márc. 11-én 1857.

A polgármester ur helyettese,
Korbuly
tanácsos.

(126)
277
d. 857

Civ.

Idézés.

A sz.-udvarhelyi cs. k. kerületi törvényszék ezennel közhírré teszi, miszerint bethfalvi Máthé Lajos kérelmére az általa Lukács János földbirtokos ellen 4250 v. ez. ft. adósság tárgyában indított kereset alapján az utolsó birtokában levő 4225 ezüst fr. becsült kis-galambfalvi részjószágra a bírói árverelés megvan engedve, s végre-hajtására meghatározott időtűl jelen 1857-dik évi ápril 28-ka és máj 29-dike, mindig délelőtti 9 óra van határozva; a becsúzáron alóli eladás csak a második eladási időkor történik, ha t. i. az első árverelési idő eredményre nem vezetne; az árverelési feltételeket így a becsúztól készített jegyzőkönyvet megtekinthetni valamint az árverelés alkalmakor, a mely Kis-Galambfalva faluházánál fog történni, ugy azelőtt itt ezen törvényszéknek, a vevő köteles a pert rend 506 § sa értelmében a megvett jószágon fekvő, s arra betáblázott adósságokat — a vételár menynységig a bíró utalványozása szerint, átvállalni.

Egyszersmind ezennel felhívtnak mindazon, a kik a megnevezett részjószágra záloglási jogot birni vélnek azt a jószág eladása idejéig annál inkább bejelenteni ezen törvényszéknek, mivel ellenkező esetben csak maguknak tulajdoníthatják, ha az eladási ár elosztása az ők kirekesztésével történik, s ha az elosztás az eladásból kikerülő árt felemészteni, kárban maradhatnak.

A cs. k. kerületi törvényszéktől.
Sz.-Udvarhely, febr. 26-án 1857.
Izkucz, s. k.

(124)
Szám. 9625. 1856.

Ársokkentési Hirdetmény.

Folyó március hó 30-kán délelőtti 9 órakor a helybeli cs. k. kerületi pénzügyigazgatóság irodájában tartandó nyilvános ársokkentés után, az itteni egykori kir. kormánysszéki épület kökerítése helyreállítása, a legkevesebért vállalkozónak át fog engedtetni.

Az engedvényezett költség következő:
1. Kőmives és napzsamosi munka a szükségelt anyaggal együtt . . . 1312 f. 26 1/2 kr.
2. Ácsmunka anyaggal egyetemben . . . 10 f. 16 kr.
Összesen . . . 1312 f. 16 kr.

ezüstpénzben.

Építészeti vállalkozók felhívtnak ezennel a kijelölt időben és helyre tíz száztól bnatpénzzel u. m. 133 ezüst frttal magukat ellátva, vagy személyesen megjelenni, vagy pedig írásbeli ajánlatukat az ársokkentés kezdődik beküldeni.

Az írásbeli 15 kros bélyeggel szabályszerűen ellátott pecsét alatt beküldendő ajánlatnak, az ajánlkozó kereszt és vezeték-névé, lakhelyét és állását, mint szintén az ajánlat összegével számmal és betűvel kijelölve s azon nyilváníttat, miképp ajánlkozó az illető tervet és ársokkentési feltételeket ismeri s magát azoknak föltétlenül aláveti, magában kell foglalni és a kijelölt bnatpénzzel, vagy annak valamely álladalmi cs. kir. pénztárnál lefizetéséről szóló nyugtával ellátva lenni.

Az ársokkentők bnatpénze az ársokkentés bevégezése után azonnal vissza fog adatni, kivéve a legkevesebért vállalkozóét, mely biztosítékul szolgál. Az építészeti előmunkálatok és az ársokkentési feltételek az alólti hivatal levél-kiadó osztályzatánál a rendes hivatali órákban naponta átnézhetők.

A kolozsvári cs. kir. kerületi pénzügyigazgatóságtól. Március 7-én, 1856.

Nem hivatalos.

(134) Március 20-ka délután három és tíz óra közt Mócsótól Kolozsvárig, ELVESZETT egy fekete bornyó bőrből készült örzehajtó TÁRZA, a mely tartalmazott:
3-rom darab 100-zast 300 ft.
20 „ 10-zest 200 ft.
80 „ 5-töst 400 ft.
56 „ 2-töst 112 ft.
126 „ 1-est 126 ft.

Pengőben 1138 ft.

A ki azt megkapta, bármely hivatalba legyen szives letenni, a hol azonnal 200 pengő forint jutalmat, magának ki adhat Kolozsvárt, március 21-kén 1857.

(131) Nagy-Görgényben a gróf Teleki birtoknak bérbeadása végett folyó évi március 4-kére kitűzve volt árverés megtartása, folyó évi március 26-ra halasztatott el közben jött okok miatt. A bérlethez hozzá szólni kívánók, 500 pft bnatpénzt kötelesek letenni a bér szerződés feltételeit előre meglehet tudni jószágfelügyelő Hinc Miklós urnál Marosvásárhelyt.

(132) Felső-szenutczában a b. Bruckenthal-féle kert, a benne levő csinos lakkal (az egykori Bodor Pál-féle) örökön eladó. Értekezhetni iránta, kereskedő Dobál Izák urral.

(130) **Haszonbéri hirdetés.**

Kolozsvár kerül. m. g. cs. kir. pénzügyigazgatóságnak 10-dik márciusról szóló 1647 — 1857 számú rendelet következtében a következő k-monostori. ch. alap. tartozó javak haszonbérbe adandók.

1.) Egy a kolos-monostori határon fekvő ugynevezett bástoroki kőbánya; egy évi haszonbéri felkiáltásár 23 ft. 10 kr. pp.

2.) Kolozs-monostoron 1 ház-számmal jegyzett két emeletesház, mely foglalmagában összesen 8 előszobát, 10 lakszobát, négy konyhát, egy boltot, 1 kamarát, 4 pinczét egy udvart felkiáltás egy évi haszonbér összesen tesz 345 ft. 54 krt.

3.) Ugynevezett kerekess szállás, mely áll 3 szobából, egy konyhából és egy műhely-házból, évi haszonbér 53 ft. pp.

4.) Ugynevezett régi vámbáz, áll egy lak szobából, udvarból és egy kis veteményes kertből, évi haszonbér 17 ft. 40 kr.

5.) Egy virágházból átalakított lak, áll két szobából, két kamarából, egy konyhából, egy pinczéből, s egy veteményes kertből, évi haszonbér 124 ft. 50 kr.

6.) Ugynevezett kádárilak, áll egy elő és egy lak szobából, egy konyhából és egy kis udvarból évi bére 10 ft. 30 kr. pp.

7.) Egy kovács (czigány) lak, áll egy elő és egy lakszobából, évi bére 14 ft. 30 kr. pp.

Melyek közül az 1-ső 2-k 3-k 6-k és 7-k pont alatt irtak három egymásután következő évekre, a 4-dik és 5-től pont alatt irtak egy évre (mindegyiknek haszonbéri ideje 1857-ki május 1-től számítatván) a kolozs-monostori k. alap. uradalmi gondnokság iródájában folyó hó 24-kén tartandó nyilvános árverés után a legtöbbet ígérőknek a mostani állapotba fog haszonbérbe adatni.

Árveréshez szólni kívánóknak 10% bnatpénzzel kell ellátva lenniük, haszonbér meg erősítése után 1/4 évi haszonbért (mely a haszonbér kitétele után, azon esetben ha haszonbérőnek a haszonbéri szerződésből kifolyó nehézség terhére nem esik, viszszaadandó) kell biztosítékul az uradalmi pénztárba kész pénzben letenniük.

Az 1-ső 3. 4. 5 6 és 7-dik pont alatt irtott haszonbért felévi részekben, minden év 1-ső november és május 1-ső napján, a 2-dik pont alatt irtat negyedévenként minden év május, augusztus, november és február havai első napján fogják az uradalmi pénztárba be szolgáltatni.

Azon esetben, ha a 2-dik pont alatt irtott haszonbéri tárgy egy haszonbérőnek át nem adathattnak, ugy az földszint és emeletre, vagy utolsó esetben szállásokra osztva fog a többet ígérőknek ki adatni.

Bővebb fölvilágosítást vehetni a k-monostori k. alap-urad. iródában naponta a hivatalos órákban, k. alap. uradalmi gondnokság. Kolozs-monostoron, március 16-kán 1857.

(125)

Éppen most jelent meg, és minden könyvkereskedésben kaphatók
Népszerű Levelek

TUDOMÁNY-REFORMOT

illetőleg

Mindenki használatául.

Rönyi Sándor

pesti ügyvéd és váltójegyző által. 1857 nagy 8-r. Diszkiadás. ára 2 ft. A szerző — ki, hogy alkalma legyen az életet ezer meg ezer alakjában látni s kritikailag tanulmányozni, nagyszerűbb utazásokat többiben tőn, — jelen a praktikus élet nyomán keletkezett munkába tevő le öntapaszlatai vegezményeit, s azokat, melyek az égő szükségé vált tudomány-reformra vonatkoznak. Gondolata eredeti. Módszere: sajátzerű. Irálya: belterjű, lapidáris, s népszerű annak ellenére, hogy többször — a logikai fogalomtól tételeztetvém föl a nyelvet és nem megfordítva — eltér a szokástól. Azért e könyvre, mely Humboldt Sándornak vagyon ajánlvá, a t. közönség figyelmét kérjük azon igénytelen öntudatban föl, mely fölbátorit hinniük, hogy kiadása által az egyetemes iralomnak némi szolgálatot tévénk. Pest 1/25 57

Lauffer és Stolp

Kiadó-könyvkereskedése. Váci-utca 7 sz.

(122)

A cs. k. országosan szabadalmazott

Orláti és Felsőkerczy

GÉPPAPIR-GYÁRAI

Kiesling R. és társai-nak ezennel tisztelettel értesítik a nagyérdékű közönséget, hogy a vevők nagyobb kényelmére, író és nyomtató géppapíroaik minden fajtajából, a legdurvabbtól jól elrendezett raktárak általítottak és tartanak fenn Szébenben, Brassóban, Segesváron, M.-Vásárhelyen. Kolozsvárt és Bukarestben és azokat szabott gyári áron a legutánosabban árultatják.

Az említett raktárakban megrendelések is elfogadtnak rendkívüli, az árjegyzékben netalan nem foglalt papírfajtákra, mustra szerint és pontos végrehajtásukban hiba nem lesz.

A gyáriraktár Kolozsvártt **Bányai Károly** urnak „A LEVÉLHEZ” czimzett kereskedésében a b. Jósika-féle házban van.

(120)

Majer József urnál Gyaluban, a gr. Bánfi József ur udvarában Bóniamin nevezetű 4 éves, 16 markos, bonczidai felvér csődör hágni fog. Hágatási díj 10 pengő frt.

Die k. k. Landespriv.

mechanischen

PAPIERFABRIKEN

zu Orlat und Oberkerz

von **R. Kiesling et Cie.** haben hiemit die Ehre ihren verehrten Herrn Abnehmern die ergebene Anzeige zu machen, dass dieselben zur grösseren Bequemlichkeit, der P. T. Herren in allen Gattungen Maschinen-Schreib- und Druckpapieren von der feinsten bis zu der ordinärsten Sorte herab, wohl assortierte Niederlage in Hermannstadt, Cronstadt, Schässburg, M.-Vásárhely, Clausenburg u. Bukarest unterhalten, wo zu den festgesetzten Fabriks-Preisen billigt verkauft wird.

In benannten Niederlagen werden auch Bestellungen auf aussergewöhnliche, in den Preis-Courrant allenfalls nicht enthaltenen Papier-Gattungen nach Muster angenommen und prompt effectuirt.

Die Fabriks-Niederlage befindet sich in Clausenburg bei **Carl Bányai**, ZUM BRIEFEN im B. Jósika-schen Hause.

(127)

Egy csaknem új bécsi utazó üveges szekér, s legjobb mestertől, eladó, melynek meghatározott olcsó ára 250 pft; meglátható a szentegyház-utcában 472 szám alatt.